

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľa **I.** proti odporkyni **Sociálnej poisťovni- ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne , o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sd 79/2007-45 z 12.02.2008 takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 38Sd 79/2007-45 z 12. februára 2008 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 5. marca 2007 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené rozhodnutie odporkyne, ktorým podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. od 12.08.2006 zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa na sumu 11 711,-Sk. Krajský súd vo svojom rozsudku dôvodil tým, že súd sa v prvom rade musel vysporiadať s otázkou, či v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. je možné namietat' nesprávnosť použitých podkladov pre rozhodnutie – stanovenie obdobia piatich zárobkovo najlepších rokov a neobmedzených súm priemerného mesačného zárobku v zmysle § 12 zákona č. 100/1988 Zb. prevzatých

z rozhodnutia zo dňa 27.04.1995, keď proti tomuto rozhodnutiu nepodal navrhovateľ odvolanie. Tu je zrejme treba prihliadnuť aj na vyjadrenie navrhovateľa v tom smere, že odvolanie nebolo podané vzhľadom na vtedajšiu právnu úpravu stanovujúcu maximálnu výšku starobného dôchodku a úpravu priemerného mesačného zárobku, z čoho vyplynula bez ohľadu na započítanie sporných odmien z rokov 2003, 2004 (správne malo byť uvedené 1993,1994) reálna možnosť dosiahnuť zvýšenie sumy dôchodku. Nakoľko účelom zakomponovania ustanovenia § 293k zo zákona č. 461/2003 Z. z. bolo odstránenie ujmy, ktorá osobám s vyšším príjmom vznikla obmedzením priemerného mesačného zárobku podľa § 12 ods. 6 a najvyššej výmery starobného dôchodku v zmysle § 24 zákona č. 100/1988 Zb. má súd za to, že pri novom rozhodovaní o výške starobného dôchodku je odporkyňa povinná rešpektovať aj námietku nesprávnej aplikácie právneho predpisu pri pôvodnom rozhodovaní. Takémuto záveru nasvedča aj dikcia ustanovenia § 293k ods. 2, podľa ktorej sa novo určí výška dôchodku. Ďalej bolo potrebné vysporiadať sa s tým, či príjmy vyplatené navrhovateľovi z titulu odmien podľa zákona o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch, priemyselných vzoroch č. 84/1972 Zb. v zmysle ustanovenia § 46 ods. 2 (resp. zákona č. 527/1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlepšovacích návrhoch v zmysle § 9 ods. 4 je možné považovať za hrubé zárobky v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/, za ktoré sa považuje v pracovnom pomere hrubá mzda (príjem), ak podlieha dani zo mzdy. Odmeny za podnikové zlepšovacie návrhy vyplatené v rokoch 1993 a 1994 sú považované za jednorazovú mzdu v zmysle § 40f ods. 4, resp. § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 286/1992 Zb., z toho titulu sa zarátavajú v zmysle § 275 ods. 3 do priemernej mesačnej mzdy podľa zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce, čím spĺňajú aj podmienku pre uznanie za mzdu v zmysle § 4 ods. 2 zákona o mzde. Je teda potrebné ich považovať za súčasť hrubej mzdy podliehajúcej dani zo mzdy a považovanej za hrubý zárobok zo zamestnania vykonávaného v pracovnom pomere, ktorý má byť zahrnutý do výpočtu priemerného mesačného zárobku v zmysle § 12 zákona č. 100/1988 Zb. v spojitosti s § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 149/1988 Zb. Pri rozhodovaní vo veci súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že samotná odporkyňa vo svojom podaní adresovanom navrhovateľovi zo dňa 08.06.2007 pripustila možnosť prehodnotenia podkladov pre rozhodnutie, keď mu v závere vyjadrenia uviedla, že napadnuté rozhodnutie zostáva nezmenené v platnosti, nakoľko nepreukázal žiadne nové rozhodné skutočnosti pre nárok na starobný dôchodok a jeho výplatu.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie, v ktorom bude viazaná vysloveným právnym názorom súdu.

Odporkyňa v odvolaní proti rozsudku súdu namietala, že aplikáciou § 293k zákona došlo od 12.08.2006 ku zvýšeniu sumy dovtedy poberaného starobného dôchodku, t.j. v plnom rozsahu bol naplnený zámer zákonodarcu čo do odstránenia ujmy, ktorá vznikla poberateľom starobných dôchodkov pri úprave PMZ podľa § 12 ods. 6 zsz a uplatnení najvyššej možnej výmery starobného dôchodku podľa § 24 zsz. Navrhovateľ má možnosť ako účastník konania o dôchodkovej dávke obrátiť sa so žiadosťou o opätovné rozhodnutie o dôchodkovej dávke podľa § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, resp. môže požiadať o vysvetlenie k hodnoteniu dôb dôchodkového zabezpečenia (poistenia) alebo hrubých zárobkov na účely nároku na dôchodkovú dávku.

Navrhovateľ žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné. Podľa názoru odvolacieho súdu odporkyňa vydala svoje rozhodnutie z 05.03.2007 v súlade so zákonom tak, ako to vyplýva z jej oprávnenia podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. Navrhovateľ v odvolaní proti uvedenému rozhodnutiu nenamietal samotné východiskové údaje rozhodnutia odporkyne, tak ako vyplývali z pôvodného rozhodnutia zo dňa 27.04.1995, proti ktorému v aktuálnom čase odvolanie nepodal, ale v skutočnosti sa domáhal nového určenia dôchodku z neobmedzeného priemerného mesačného zárobku, do ktorého žiadal započítať aj odmeny za zlepšovacie návrhy za roky 1993 a 1994 a teda aj iné určenie piatich zárobkovo najlepších rokov. Krajský súd argumentáciu navrhovateľa akceptoval a sám, nad rámec predmetu konania vyplývajúceho z obsahu rozhodnutia odporkyne, ktorá vydala rozhodnutie na základe povinnosti stanovenej v § 293k zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a bez žiadosti navrhovateľa, uznal a zároveň zdôvodnil oprávnenosť požiadavky navrhovateľa predloženej v konaní o podanom odvolaní a rozhodnutie odporkyne zrušil.

V konaní podľa § 250l a nasl. O.s.p. súdy preskúmajú zákonnosť rozhodnutí vydaných v konaní o dôchodkových dávkach, pričom súd preskúmajúc rozhodnutie na základe podaného odvolania v medziach, ktoré vyplývajú len z obsahu odvolania, ale predovšetkým z predmetu preskúmaného rozhodnutia. Predmetom preskúmaného rozhodnutia bolo zvýšenie starobného dôchodku podľa § 293k zákona. V konaní bolo podľa odvolacieho súdu nepochybne zistené, že navrhovateľ je od 01.01.1995 poberateľom starobného dôchodku

priznaného podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (zsz) rozhodnutím č. X. z 08.02.1995 v sume 4 609,-Sk. Starobný dôchodok bol vymeraný z upraveného priemerného mesačného zárobku (upravený PMZ) 3 995,-Sk.

Po dodatočnom započítaní zárobkov za obdobie dôchodkového zabezpečenia bol starobný dôchodok navrhovateľa od 01.01.1995 upravený (zvýšený) zmenovým rozhodnutím č. X. z 27.04.1995 na sumu 4 660,-Sk, dôchodok bol vymeraný z upraveného PMZ 4 067,-Sk.

Predmetné rozhodnutia obsahovali správne poučenie o spôsobe a mieste podania opravného prostriedku a po uplynutí lehoty na podanie opravného prostriedku nadobudli právoplatnosť.

Nakoľko starobný dôchodok bol vypočítaný z upraveného PMZ 4 067,-Sk, bol zvýšený podľa ustanovení § 293k zákona.

Odvolačný súd konštatuje, že prvostupňový súd sa v konaní mohol zaoberať len predmetom rozhodnutia, t.j. zistením, či doterajší starobný dôchodok navrhovateľa bol vypočítaný z upraveného PMZ v sume 4 067,-Sk a keďže toto zistenie bolo nepochybné, bol dôvod na zvýšenie podľa § 293k zákona. Súd sa však nemohol zaoberať otázkou započítania ďalších príjmov dosiahnutých navrhovateľom do hrubých zárobkov pre výpočet priemerného mesačného zárobku, lebo táto otázka nebola v danej veci predmetom rozhodovania odporkyne a nemohla sa stať ani predmetom preskúmania v konaní o opravnom prostriedku. Odvolačný súd zhodne s vyjadrením odporkyne pritom uvádza, že navrhovateľ má možnosť požiadať odporkyňu o priznanie dôchodku vo vyššej výmere a až v takomto konaní o jeho žiadosti môže odporkyňa posúdiť jeho opodstatnenosť, pričom jej rozhodnutie môže byť aj predmetom súdneho preskúmania.

Z týchto dôvodov odvolačný súd prvostupňový rozsudok zmenil (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 4 vety druhej a § 220 O.s.p.) a rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil (§ 250q ods. 2 O.s.p.). Odvolačný súd pritom rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania s poukazom na ustanovenie § 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 3 O.s.p.

Keďže navrhovateľ v konaní úspech nemal a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania, súd nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

P o u č e n i e: **Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.**

V Bratislave 29.09.2008

Za správnosť vyhotovenia:
Zuzana Katuščáková

JUDr. Ida Hanzelová
predsedníčka senátu